

DEKRET
wprowadzający instrukcję
w sprawie chrztu dzieci, których rodzice
nie są związani małżeństwem kanonicznym

Zgodnie z kan. 34 § 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego w celu wyjaśnienia i ujednoczenia przepisów dotyczących udzielania sakramentu chrztu św. na terenie naszej archidiecezji wydaję instrukcję w sprawie chrztu dzieci, których rodzice nie są związani małżeństwem kanonicznym. Instrukcja ta znosi wszelkie dotychczasowe zwyczaje i przepisy. Zgodnie z kan. 1315 § 1 postanawiam, iż każdy kto nie dostosuje się do zasad określonych w powyższej instrukcji, zostanie ukarany sprawiedliwą karą.

Powyższa instrukcja wchodzi w życie z dniem 1 października 2008 r.

(-) + Stanisław Nowak
ARCYBISKUP METROPOLITA
CZĘSTOCHOWSKI

Ks. Krzysztof Dziub
w/z KANCLERZ

Częstochowa, 24 września 2008 r.
L.dz.772

I N S T R U K C J A
w sprawie chrztu dzieci, których rodzice
nie są związani małżeństwem kanonicznym

W obecnych czasach niestety przybywa rodziców, którzy przedstawiają do chrztu swoje dzieci, sami pozostając w nieuregulowanej sytuacji małżeńskiej.

Chcąc uniknąć rozbieżności w działaniach duszpasterzy i zachować jednolite kryteria postępowania w takich sytuacjach, przypominam i potwierdzam obowiązujące dotychczas zasady, dodając zarazem pewne nowe wskazania.

W związku z możliwością zaistnienia różnych sytuacji ustala się:
Nie należy udzielać sakramentu chrztu św. małym dzieciom bez faktycznej wiedzy rodziców lub prawnych opiekunów, a tym bardziej wbrew ich woli (kan. 868 § 1).

Do udzielenia chrztu św. wystarczy prośba jednego z rodziców bądź prawnych opiekunów.

Jeśli chrzest zgłasza matka samotnie wychowująca dziecko, która jest osobą praktykującą, chrzest winien odbyć się bez dodatkowych wymagań.

Jeśli rodzice żyją w związku cywilnym lub konkubinacie i z powodu przeszkód kanonicznych nie mogą zawrzeć małżeństwa, dziecko należy ochrzcić. Jednak w takim przypadku należy odebrać na piśmie oświadczenie rodziców, że zobowiązują się wychować dziecko w wierze katolickiej.

Jeśli rodzice żyją w związku cywilnym lub konkubinacie, a nie mają przeszkód kanonicznych do zawarcia małżeństwa, należy starać się o doprowadzenie rodziców dziecka do zawarcia małżeństwa przed chrztem. Musi to jednak odbyć się w taki sposób, by nie było

przymusu do zawarcia małżeństwa (kan. 1103). Zatem nigdy nie należy żądać od rodziców oświadczenia na piśmie, że zobowiązują się do zawarcia małżeństwa, traktując takie zobowiązanie, jako warunek udzielenia chrztu. Zawsze należy mieć przed oczyma stałe nauczanie Kościoła o tym, że chrzest jest sakramentem koniecznym do zbawienia. Dlatego nigdy nie należy uzależniać udzielenia tego sakramentu dziecku od ślubu kościelnego rodziców.

W przypadku odmowy zawarcia małżeństwa - mimo delikatnej namowy - dziecko należy ochrzcić. W takim wypadku należy odebrać na piśmie oświadczenie rodziców, że zobowiązują się wychować dziecko w wierze katolickiej i dodatkowo osobnego oświadczenia rodziców chrzestnych dziecka, że zobowiązują się uczynić wszystko i dopilnować, by dziecko zostało wychowane w wierze katolickiej.

Jeżeli natomiast nie ma zupełnie nadziei na wychowanie dziecka w wierze katolickiej, należy odłożyć udzielenie sakramentu, wyjaśniając rodzicom przyczynę takiej decyzji (kan. 868 § 1, n. 2). Sytuacja taka w naszych warunkach należy do rzadkości, dlatego przed podjęciem takiej decyzji duszpasterz zawsze skonsultuje ją z Kurią Metropolitalną.

Należy przyjąć za regułę, że chrzest dziecka winien odbyć się w kościele parafialnym zamieszkiwania rodziców dziecka (857 § 2). Przypomina się, że zgodnie z kan. 102 Kodeksu Prawa Kanonicznego pod uwagę należy brać faktyczne zamieszkanie rodziców. Nigdy nie należy się kierować zameldowaniem podanym w dowodzie osobistym. Gdy istnieje jakaś słuszna przyczyna za udzieleniem chrztu gdzie indziej i rodzice o to proszą, można udzielić chrztu poza parafią rodziców, ale tylko za pisemnym zezwoleniem proboszcza lub wikariusza własnej parafii. Takiego zezwolenia duszpasterze nie powinni odmawiać. Nie może tu być mowy o uzależnieniu udzielenia zezwolenia od gratyfikacji finansowej (kan. 857 § 2). Przypomina się, że zgodnie z kan. 102 § 3 i 107 Kodeksu Prawa Kanonicznego parafię i proboszcza własnego nabywa się przez stałe lub tymczasowe zamieszkanie.

Rodzice chrzestni mają być bierzmowani, mieć ukończone 16 lat, być katolikami wyznającymi swoją wiarę życiem zgodnie z nauką Kościoła. Nigdy i pod żadnym warunkiem nie należy dopuszczać do pełnienia tej funkcji osób żyjących w związkach niesakramentalnych, młodzieży nieuczęszczającej na katechizację oraz tych, którzy wystąpili z Kościoła formalnym aktem. Osoby niespełniające tych wymogów nie mogą być chrzestnymi (kan. 874). Kodeks Prawa Kanonicznego pozwala takim osobom być świadkami chrztu. Jednak ze względu na istniejącą praktykę duszpasterską – tzn. osoby te zachowują się podczas chrztu, jak chrzestni, a jedyną różnicą jest miejsce składania podpisu – i powodowanie taką praktyką zgorszenia i zamieszania wśród wiernych, zakazuje się od momentu wejścia w życie powyższej instrukcji dopuszczania takich osób do funkcji świadka chrztu. Przypomina się także, iż mają to być rodzice chrzestni, tzn. ojciec i matka, czyli kobieta i mężczyzna. Nigdy nie mogą pełnić funkcji chrzestnych dwie kobiety lub dwaj mężczyźni.

Zgodnie z kan. 856 Kodeksu Prawa Kanonicznego i przepisami liturgicznymi zalecane jest udzielanie tego sakramentu w niedzielę podczas eucharystii. Duszpasterze często wyznaczają jedną niedzielę w miesiącu w celu uroczystego sprawowania tego sakramentu. Jednak nigdy nie można zmuszać rodziców do ochrzczenia swojego dziecka tylko w tym wyznaczonym terminie. Jeśli z jakiś przyczyn chcą ochrzcić dziecko w innym terminie, tzn. w inną niedzielę lub inny dzień tygodnia, należy skłonić się do ich prośby (kan. 856).

Mając na uwadze nauczanie Kościoła o konieczności chrztu do zbawienia, w wypadkach wątpliwości, co do jego udzielenia lub odłożenia go, należy zawsze opowiedzieć się za jego udzieleniem (kan. 849).

(-) + Stanisław Nowak
ARCYBISKUP METROPOLITA
CZĘSTOCHOWSKI

Ks. Krzysztof Dziub
w/z KANCLERZ

Częstochowa, 24 września 2008 r.
L.dz. 772